

29 Temmuz 2015

TÜRKİYE

Zehirli Hava

Medya, tırmanan gerginliğin dolaylı mağduru

Suruç saldırısının yaşandığı 20 Temmuz'dan beri Türkiye'de tansiyon tehlikeli şekilde yükseldi. PKK ile çatışmalar yeniden başlarken medya da, hükümet sansürü ile toplumu etkisi altına alan şiddet arasında sıkıştı. Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) gerginliğin medya özgürlüğüne saygıyı gözetecek şekilde dizginlenmesini istedi.

20 Temmuz'da Urfa'nın Suruç İlçesi'nde 32 kişinin ölümüne, 100'ü aşkın kişinin yaralanmasına neden olan saldırı, Türkiye ve ülke sınırlarında muazzam gergin bir döneme kaynaklık etti.

Türkiye yetkilileri Irak Şam İslam Devleti'nin (İŞİD) suç ortağı olarak gören PKK, polis ve askerleri hedef alırken Ankara buna, Suriye'de İŞİD'i, Irak'taysa PKK'yi bombalayarak karşılık verdi.

2012'de hükümet ile Kürt direnişi arasında başlayan barış süreci hiç olmadığı kadar çıkmaza girerken ülke çapında güvenlik güçleriyle çeşitli muhalif gruplar arasında çatışmalar baş gösterdi. Yetkililer, özellikle Kürt çevrelerini hedef alarak "terörle mücadele" adına yüzlerce militanı gözaltına aldırdı.

Yaygın sansür

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) hava saldırıları henüz başlarken Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB), 25 Temmuz'da 100'e yakın İnternet haber sitesine erişimi

engelledi. Söz konusu karar, 5651 Sayılı İnternet Suçlarına İlişkin Kanunda yapılan son değişiklik uyarınca Sulh Ceza Hakimliği tarafından onandı.

EngelliWeb sitesinin oluşturduğu listeye göre, Özgür Gündem gazetesi, DİHA, ANHA ve ANF Ajansları, Roj News ve BestaNûçe televizyonları, yerel Yüksekova Haber ve Cizre Haber kaynakları olmak üzere, Kürt Sorunu ağırlıklı yayın yapan en az 65 site hedef alındı. Kürdistan yerel yönetimine yakın Rudaw haber sitesi, sol yayın çizgisine sahip Sendika.org ve ETHA Ajansı'na ait site de erişime kapatıldı. Ayrıca, 23 Twitter hesabına da Türkiye'de erişim engeli geldi. Twitter platformu, Suruç'taki saldırının görüntülerinin yasaklanmasıyla birlikte 22 Temmuz'da, Suruç Sulh Ceza Hakimliği kararıyla birkaç saatliğine bloke edilmişti.

27 Temmuz'da onlarca gazeteci, bundan üç gün önce Evrensel ve Özgür Gündem gazetelerini örnek vererek "Bunlar suç makinesi" diyen Geçici Hükümet Sözcüsü Bülent Arınç hakkında suç duyurusunda bulundu. RSF Türkiye temsilcisi Erol Önderoğlu da bu girişime destek verdi.

Arınç'ın bu sözleri sarf ettiği gün, Başbakan Ahmet Davutoğlu da, Türkiye medyasının yayın yönetmenleriyle, "terörle mücadele operasyonları"nın haberleştirilmesiyle ilgili bir bilgilendirme toplantısı gerçekleştirdi. Toplantı, 2011'da olduğu gibi, yürütmenin medyaya kendi temel kırmızı çizgilerini hatırlatmanın bir fırsatını oluşturdu. Gülen Cemaati'ne yakın Zaman, Taraf ve Bugün gazeteleri ile solcu BirGün gazetesi toplantıya davet edilmedi.

Bihir: Bu baskıcı sarmal yeni gerginlikler getirir

Çözümün barış sürecine geri dönüş ve demokratik reformlara bağlılıktan geçtiğine inanan RSF Doğu Avrupa ve Orta Asya Bürosu temsilcisi **Johann Bihir**, dün (28 Temmuz) yaptığı yazılı açıklamada, baskıların sürece daha da zarar vereceğini bildirdi:

"Kürt medyasına yaygın sansür, medyayı denetim altında tutma isteği: Öyle görünüyor ki, zorluklar karşısında yetkililer, eski reflekslerine teslim oluyorlar. Bu baskıcı sarmal, bırakın duruma sükûnet katmayı, ancak hayal kırıklıklarını artırır ve yeni gerginlikleri beraberinde getirir. Bölgesel güvenlik sorunları karşısında, barış sürecine geri dönüş ve demokratik reformlara bağlılık çözümün bir parçasıdır."

Bihir'e göre, "Kürt tabusunun hassas bir şekilde ortadan kaldırılması, bugünlerce tam bir otoriter sapma gösteren Recep Tayyip Erdoğan'ın demokratik karnesinin en pozitif noktalarından biriydi. Bu sınırlı iyileşmeye sırtını dönmek hem Türkiye toplumu için hem de Ankara'nın uluslararası taahhütleri bakımından bir felaket olur."

Gergin hava

24 Temmuz'da güvenlik güçleri, İstanbul Basın Express Yolu'nda bulunan hükümete yakın Star gazetesinin bahçesine konulan zaman ayarlı ve basınç tesirli bombayı etkisiz hale getirdiler. Saldırı girişiminden MLKP Örgütü sorumlu gösterilirken Star Medya Grubu, yayınladığı, sert ifadeler içeren basın bildirisinde Doğan Grubu, Kemalist muhalefeti ve HDP'yi sorumlu tuttu.

Özgür Gündem gazetesi muhabiri Cüneyt Yavuz, 26 Temmuz'da Günay Özarıslan'ın cenazesini Gazi Cemevi'nden çıkarılmasını engelleyen polis ile solcu militanlar arasındaki çatışmaları izlerken güvenlik kuvvetlerinin sıktığı gaz bombası kapsülüyle ayağından yaralandı.

RSF, medya yönelik saldırılarının tırmanış göstermesi karşısından tüm tarafları sükûnete çağırıyor ve taraflardan, habercilerin işlerini güven ortamında yapabilmeleri için ellerinden gelen tüm çabayı göstermeyi talep ediyor.

Türkiye, RSF'nin 2015 Dünya Basın Özgürlüğü Sıralamasında 180 ülke içerisinde 149. Sırada yer aldı.